

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

SLUŽBA ZA ODNOSE Z JAVNOSTMI IN PROMOCIJO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 91 63

F: 01 478 90 13

E: pr.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

UKOM

Info.ukom@gov.si

Predlagamvladi.si

Številka: 0913-4/2018/3

Datum: 20. 7. 2018

Zadeva: Predlog 9239: Psi 24-ur v pesjakah in 24-ur na verigah
e-pošta, z dne 7. 7. 2018 (092-140/2018/1)

Spoštovani,

v nadaljevanju vam pošiljamo odgovor na predlog 9203-127: Pravice živali:

Na podlagi svojega več kot 20-letnega dela na terenu kot nelegalni oglednik našega združenja po prijavih ogorčenih prebivalcev Republike Slovenije pošiljam predloge za izboljšanje pogojev življenja preštevanih psov v naši državi.

1. Društva nimamo pooblastil, inšpektorjev je zdaleč premalo in njihovo delo je premalo učinkovito.

Ogromno inšpektorjev po prijavih hujših kršitev živalskih pravic se ne zavzame za žival ter napisano zakonodajo in zapusti ogled brez večjih pozitivnih sprememb za dotično žival. Opozorila ne zaležejo, saj prijavitelci dobro vedo, da se inšpektor v večini primerov ne vrača več, zato tudi prijavitelci sami stanja ne uredijo tako kot bi morali, čemu le, saj inšpektorja tako ne bo več nazaj.

2. Živimo v civilizirani Evropi in čemu verige?

Zakaj država, UHVVVR in minister sam ne podajo predloga kako brez masovne evtanazije zmanjšati število živali in po določenem času verige zakonsko ukiniti?

3. Dobro delujočim društvom dodeliti več pooblastil za legalne ogledne na terenu po prejetih prijavih.

Dobra društva dodatno izobraziti o zakonodaji držanja živali in so lahko predogledniki veterinarskih inšpektorjev, za katere vemo, da jih je premalo. S tem bi se zagotovo izboljšalo stanje tako hišnih kot klavnih živali.

4. Vsak ne sme in ne more posedovati živali.

5. Naklepne mučitelje kaznovati z zaporno kaznijo.

6. Prepovedati in pričeti ostro kaznovati nelegalno prodajo mladičev.

7. Psi zapuščeni na vikendih brez oskrbe in oznak kdo je lastnik.

Na tisoče vikendov čuvajo psi na katere so lastniki dobesedno pozabili in vikendi niso označeni s tablico iz katere bi bilo razvidno kdo je lastnik živali in mobilna številka.

8. Psi priklenjeni na verige 24-ur brez sprehodov in potrebne oskrbe.

Ogromno verig je prekratkih in pretežkih ter ovratnice so pretesne. Prostor radiusa psa prepojen z urinom ter iztrebki in tekočino, ki se sprere po dežju iz iztrebkov. Premalo vode ali celo brez ter pomanjkljiva prehrana.

9. Psi 24-ur zaprti v pesjake brez sprehodov in potrebne nege.

Tla prepita z urinom saj je psu boks tako wc za veliko in malo potrebo kot spalni prostor, jedilni prostor ter preživlja celo svoje življenje z nosom-dihali ravno pri tleh kjer je največ smrada-amonijaka in ostalih strupov.

10. Živali so čuteča bitja in ne predmet.

Če je pes lastnina je avtomatsko nekako tudi predmet, drugače si tega ne znam interpretirati. Lastnik si lahko samo predmeta, kar pa živali niso, saj je že dolgo potrjeno in znano, da imajo popolnoma enako razvita čutila kot mi ljudje. Kako je potem lahko žival predmet?

11. Želimo, da vsi veterinarski inšpektorji na ogledih spoštujejo napisane člene iz uradnega lista o držanju hišnih in drugih živali.

Zakonodaja pravi, da ne moreš posedovati živali v kolikor lastnik ali skrbnik ne poskrbi za njeno dobro počutje. Pol živali v Sloveniji se ne počuti dobro, saj so zapuščeni na verigah in v pesjaki s pomanjkljivo nego in veterinaro oskrbo.

12. Upoštevanje uveljavljene zakonodaje, ter strožjo zakonodajo pri sakcioniranju kršiteljev.

13. Sterilizacija in kastracija nerodovniških psov in mačk.

Kako zmanjšati število psov v Sloveniji brez, da se uvede davek na pse ter davek na mladiče? Moje mnenje: samo s kastracijo in sterilizacijo in prepovedjo novih legel tako po nesreči kot namensko služenje denarja. Starejši psi odmrejo, novih na zaradi kastracij prihaja precej manj in po 10-12 letih se število psov v Sloveniji prepolovi, kar bi moralo zadostvovati za pričetek resnejših ukrepov za ukinitve verig in pesjakov.

14. Hiške morajo biti izolirane in velikost pesjakov mora ustrezati predpisanim normativom.

Več kot 70% hišk na mojih ogledih ni izoliranih in določene hiške so v katastrofalnem stanju kjer so psi kratkodlaki in brez podlake, zimske temperature pri nas pa padejo tudi do -25 stopinj in narastejo na +50 na soncu.

15. Problematika romskih naselij: na desetine, če ne na stotine romskih naselij kjer imajo ogromno psov in jih jedo redno kot klavne živali kar je nedopustno in tudi policija ne zahaja z veterinarskimi inšpektorji v romska naselja, ker se jih raje izognejo.

16. Nekoriščenje evropskega denarja in znanja za čimprejšnjo ukinitve 24-ur verig in 24-ur pesjakov.

Denarja v EU za pomoč živalim je dovolj na razpolago. Le dvigniti ga je treba in pričeti z delom.

ODGOVOR

Kratka analiza veljavne ureditve:

Slovenija je postavila temelje skrbi za živali že v svoji [ustavi](#). V 72. členu ta določa, da morajo biti živali zaščitene pred mučenjem.

Živali imajo v našem pravu poseben položaj, lastnik z njimi lahko prosto razpolaga in z njimi ravna le na način, ki je določen v okviru zakonsko postavljenih omejitev. Večino teh omejitev in način ravnanja urejata matična predpisa s tega področja, to je Zakon o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13, UPB-3), v nadaljevanju Zakon in Zakon o nevladnih organizacijah – ZNOrg, Uradni list RS, št. 21/18.

Zakon je bil sprejet v letu 1998 in večkrat posodobljen, ter številni podzakonski akti, ki podrobneje urejajo posamezna področja, na primer področje rejnih živali, področje hišnih živali in podobno. Z vstopom v Evropsko unijo se je Slovenija ponovno zavezala načelom skrbnega ravnanja z živalmi. Lizbonska pogodba, ki je nasledila Amsterdamsko, izrecno navaja, da so živali čuteča bitja, in da je treba upoštevati potrebe za zaščito njihove dobrobiti. Iz te določbe izhaja cela vrsta evropske zakonodaje, ki je bila v času pristopa v Evropsko unijo prenesena v slovenski pravni red. Nekatera področja, ki zahtevajo še podrobnejšo skrb, kot na primer zaščita živali med prevozom in zaščita živali pri usmrtni, urejajo enotni evropski akti: Uredba Sveta (ES) št. 1/2005 ureja področje zaščite živali med prevozom, Uredba Sveta (ES) št. 1099/2009 pa ureja področje zakola. Uredbi se neposredno uporabljata v vseh državah članicah.

Zakon je krovni zakon, ki določa odgovornost ljudi za zaščito živali, to je zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrega počutja; določa pravila za dobro ravnanje z živalmi; določa, kaj se šteje za mučenje živali in katera ravnanja oziroma kateri posegi na živalih so prepovedani. Nadalje določa pogoje, ki jih je treba za zaščito živali zagotoviti pri reji živali, pri prevozu in pri izvajanju določenih posegov na rejnih živalih. Prav tako določa pogoje, ki jih je treba zagotoviti

pri izvajanju poskusov na živalih, pri zakolu in usmrtitvi živali ter ureja postopke, pravice in obveznosti v primerih, ko gre za zapuščene živali.

Zakon je bil dvakrat dopolnjen. V letu 2007 so bila dopolnjena poglavja o prevozu in o poskusih na živalih. Z Zakonom se je uvedel postopek odvzema nevarnih psov, ki so povzročili posebno hude telesne poškodbe ali smrt in ravnanje s tistimi psi, ki so povzročili lahke telesne poškodbe. V letu 2013 pa je bil zakon dopolnjen z novimi poglavji o poskusih na živalih, natančneje je opredelil obveznosti lastnikov psov glede označevanja in registracije psov ter prepovedal preprodajo psov, uporabo divjih živali v cirkusih in rejo živali za krzno.

Na podlagi Zakona so sprejeti številni pravilniki, ki natančneje urejajo posamezna področja zaščite živali. Predpisi se spreminjajo in posodablajo, saj se na področju zaščite in dobrobiti živali intenzivno raziskuje in nova znanstvena spoznanja vplivajo na znanje in vedenje o odgovornem ravnanju z živalmi.

Skrbnik živali je skladno s 7. členom dolžan ustrezno poskrbeti za žival, ki jo ima v oskrbi. Živali mora zagotoviti ustrezno bivališče, hrano, vodo in oskrbo, svobodo gibanja, dovolj prostora, če je žival privezana ali zaprta, ter ustrezno svetlobo, toploto, vlažnost, kroženje zraka, zračenje, koncentracijo plinov, higieno in intenzivnost hrupa v prostoru, kjer je žival. Vse to na način, ki ustreza vrsti živali in stopnji razvoja, prilagoditvi in udomačitvi, fiziološkim in etološkim potrebam ter predpisanim higienskimi pogojem. Skrbnik živali mora preprečevati napake v reji, ki povzročajo tehnopatije in motnje v obnašanju. Če skrbnik opusti dolžno skrb za žival in nastanejo posledice iz 4. člena tega zakona (hujša poškodba ali dalj časa trajajoče ali ponavljajoče trpljenje, okvara zdravja ali smrt) se šteje, da gre za mučenje živali.

Inšpekcija Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) je eden izmed pristojnih organov, ki opravljajo nadzor nad izvajanjem tega Zakona. Nadzore imetnikov živali izvaja kot redni nadzor v skladu s planom dela, opravlja pa tudi izredni nadzor na podlagi prijav. Poleg Inšpekcije UVHVVR je za nadzor nad izvajanjem dela Zakona o zaščiti živali (prepovedana ravnanja, nevarni psi in nevarne živali, fizično varstvo psov na javnem mestu) pristojna tudi Policija. Občinski redarji lahko v okviru svojih pristojnosti in nalog iz zakona, ki ureja občinsko redarstvo preverijo izpolnjevanje obveznosti lastnika psa glede označitve in fizičnega varstva, kmetijski, lovski, ribiški inšpektorji ter inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave pa v okviru svojih pristojnosti izvajajo nadzor nad Zakonom o zaščiti živali.

Zavezanci v postopkih UVHVVR so samo imetniki živali, uradni veterinarji pa jim odredijo izvajanje določil iz zakona o zaščiti živali in pravilnikov iz tega področja in jih sankcionirajo za opustitev dolžnega ravnanja.

V letu 2016 so uradni veterinarji izvedli 240 prekrškovnih postopkov iz področja Zakona o zaščiti živali - plačanih je bilo za 92.065,84 evrov glob, v letu 2017 pa v 240 prekrškovnih postopkih plačanih 76.817,29 evra glob (določeno število prekrškovnih postopkov iz leta 2017 še ni pravomočno končanih zato niso upoštevani pri navajanju podatkov).

Na podlagi zgoraj navedenih argumentov lahko trdimo, da je delo Inšpekcije UVHVVR na tem področju učinkovito, da pa bi bilo z večjim številom inšpektorjev mogoče učinkovitost povečati.

Zakon določa prepovedana ravnanja na način, da je določeno navedeno kaj se ne sme početi z živalmi. Prepovedana ravnanja so:

- zbadanje živali, stiskanje, natezanje ali zvijanje delov telesa živali, obešanje, če ne gre za strokovne posege, udarjanje, potapljanje ali drugačno dušenje živali, metanje, suvanje ali namerno povoženje živali ter spolno občevanje med človekom in živaljo, z njim izenačeno spolno ravnanje ali kakšno drugo spolno dejanje zaradi zadovoljevanja človekovih spolnih potreb;
- izpostavljanje živali ognju, vročim, jedkim ali strupenim sredstvom ter drugim fizikalnim ali kemičnim učinkom v nasprotju z določbami tega zakona;
- prisilno hranjenje, če to ni v zdravstvene ali v znanstveno-raziskovalne namene, puljenje perja živi perjadi, trganje rib s trnkov in druga podobna dejanja v nasprotju z določbami tega zakona;
- streljanje živali ne glede na vrsto orožja oziroma strelne naprave;

- obmetavanje s petardami ali drugimi pirotehničnimi sredstvi, obmetavanje s kamenjem ali drugimi predmeti, prodaja in uporaba sredstev (npr. pasti stopalk in zank), ki žival imobilizirajo tako, da je ne usmrtijo, povzročene pa so ji poškodbe in bolečina. Ne glede na prejšnji stavek je dovoljena prodaja in uporaba limanic za zatiranje škodljivih glodavcev;
- organiziranje borb živali, uporaba živali za borbe, spodbujanje ter šolanje živali za borbo z drugo živaljo;
- uporaba živih živali za hrano ali vabo; izjemoma je dopustna uporaba živih živali za hrano, če so pogoji približani pogojem v naravi;
- preobremenjevanje živali, uporaba plemensko nezrelih živali (premladih ali spolno nezrelih živali) za razplod, onemogočanje potrebnega počitka, preskubljenje perutnine, aplikacija farmacevtskih preparatov ali drugih snovi z namenom izboljšanja športnih dosežkov (doping) ter uporaba bolne, ranjene, poškodovane ali ustraševane živali oziroma njeno fizično izkoriščanje;
- vzreja, vzgoja in šolanje na način in s pripomočki, ki živali povzročajo bolečine ali kako drugače škodijo njenemu zdravju;
- preganjanje v naravnem ali urbanem okolju živečih živali razen za izvajanje veterinarskih ukrepov in za ukrepe za varovanje premoženja na način, ki živali ne povzročata nepotrebnega trpljenja;
- lov na divjad v času lovopusta, lov na vodeče samice v času poleganja in dojenja mladičev ter neupravičena opustitev zasledovanja obstreljene divjadi;
- namerna trajna ali začasna zapustitev živali;
- krmljenje živali s snovjo, ki ji povzročata, trpljenje, poškodbe ali smrt;
- izpustitev prostoživeče živali, ki je bila vzrejena s pomočjo človeka, v naravo, če ni pripravljena za preživetje v naravnem okolju;
- lov divjadi z namenom gojenja v nasprotju s predpisi o lovstvu in ribištvu;
- zadrževanje prostoživečih živali v neregistriranih živalskih vrtovih;
- reja vretenčarjev, ki kažejo sami ali njihovi potomci dedne napake, ki povzročajo trpljenje živali; ta prepoved ne velja za rejo gensko spremenjenih organizmov v zaprtem sistemu, če reja poteka v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi;
- posegi na živalih, opravljeni v nasprotju s predpisi;
- spodbujanje napadalnosti živali do človeka ali živali, razen za namen šolanja psov ali uporabe službenih policijskih in vojaških psov;
- dejavnost prodaje psov, ki ne izhajajo iz lastne vzreje nosilca dejavnosti;
- tek živali, privezane na motorno prometno sredstvo;
- reja in lov na živali zgolj zaradi pridobivanja njihovih kožuhov, kož ali perja.

Že sedaj veljavni Pravilnik o zaščiti hišnih živali (Uradni list RS, št. 51/09 in 89/14) določa pogoje, glede priveza psov in sicer:

»1) Če je pes privezan, mora biti dolžina priveza, merjena pri tleh, enaka najmanj 3-kratni dolžini psa, merjeno od konice nosu do korena repa, vendar ne krajša od 3 metrov. Pes ne sme biti privezan z zatezno, bodečo ali pretesno ovratnico. Teža priveza ne sme presežati 1/12 teže psa.

(2) Psov, mlajših od 6 mesecev, ter visoko brejih psic in psic z mladiči ni dovoljeno imeti privezanih, ampak morajo imeti zagotovljen ustrezen bivalni prostor, ki jim zagotavlja zaščito pred padavinami, vetrom, mrazom in sončno pripeko, preprečuje pobeg živali ter omogoča potrebno gibanje.

Isti pravilnik tudi določa pogoje glede posedovanja psov (25 do 28. člen) in pogoje glede bivalnih prostorov psov (29. člen) in med drugim določa: »Če bivalni prostor psa ni na stalnem ali začasnem naslovu skrbnika psa, mora biti na bivališču psa navedeno osebno ime in stalno bivališče skrbnika, v nasprotnem primeru se žival šteje za zapuščeno in se namesti v zavetišče.«

Glede pogojev o nižjih zunanjih temperaturah je v Pravilniku o zaščiti hišnih živali določeno »Če je zunanja temperatura nižja od 0°C, mora imeti pes na voljo primerno izoliran bivalni prostor. Psice z mladiči ter bolni psi morajo imeti na voljo bivalni prostor, v katerem temperatura ne sme biti nižja od 20°C.«

Veljavni Zakon o zaščiti živali določa aktivnosti nevladnih organizacij. Zakon določa, katere pogoje mora društvo, ki deluje na področju zaščite živali, izpolniti za pridobitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu.

Dejavnosti v javnem interesu, ki jih opravljajo društva iz prejšnjega odstavka, so:

- spodbujanje odgovornega lastništva živali;
- svetovanje skrbnikom živali;
- organiziranje usposabljanj na področju dobrobiti živali;
- sodelovanje z zavetišči za zapuščene živali;
- opozarjanje skrbnikov živali na nepravilnosti in nezakolitosti v zvezi z zaščito živali.

Zakon torej že sedaj omogoča društvom, ki pridobijo status društev v javnem interesu, izvajanje preventivnih aktivnosti glede dobrobiti živali.

Zakon o zaščiti živali določa tudi, da mora skrbnik hišne živali, z osamitvijo, kontracepcijo, sterilizacijo ali kastracijo živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali oziroma tistih živali, katerim ne more ali noče zagotoviti oskrbe po tem zakonu.

Analiza predloga:

Na podlagi zgoraj navedenih argumentov lahko trdimo, da je delo Inšpekcije UVHVVR na tem področju učinkovito, da pa bi bilo z večjim številom inšpektorjev mogoče učinkovitost povečati. Vključitev »Prepoved privezovanja na verige« ni primerna opredelitev prepovedanega dejanja. Taka prepoved je že predpisana za živalske vrste, ki jim tako privezovanje predstavlja trpljenje (na primer prepoved privezovanja telet v določeni starosti). Prepoved temelji na znanstvenem mnenju.

Prav tako že sedaj Pravilnik o zaščiti hišnih živali (Uradni list RS, št. 51/09 in 89/14) določa pogoje glede priveza psov. Znanstvenega mnenja z ugotovitvami, da je privezovanje psov na verige na splošno vzrok trpljenja psov, do sedaj ni. Zato je predlog v tem delu neprimeren.

Navedeni pravilnik že določa pogoje glede posedovanja hišnih živali, lastništva, primerne oskrbe živali in ravnanja z mladiči.

Nadalje, vsebuje predlog obvezne sterilizacijo ali kastracije živali, vendar ne navaja za katere vrste živali.

Služba za odnose z javnostmi in promocijo
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano